

**Економічний
факультет**

**ДонНУ
імені Василя Стуса**

**Рада молодих вчених
ЕФ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ**

ПРАЦІ

*XXI Міжнародної наукової конференції студентів,
аспірантів та молодих вчених*

*"Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація,
підприємництво, стале економічне зростання"*

ТОМ I

Вінниця – 2021

УДК 330:316.3:338/339(043)

Праці XXI Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання» (2-3 грудня 2021 р., м. Вінниця). Том 1. Ред. кол. Хаджинов І.В. (голова) та ін. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 177 с.

Доповіді містять результати досліджень у галузі економічної та управлінської аналітики, менеджменту та поведінкової економіки, обліку, аналізу та аудиту, фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Роботи друкуються в авторській редакції, в збірці максимально зменшено втручання в обсяг та структуру відібраних до друку матеріалів. Редакційна колегія **не несе відповідальності** за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не розподіляти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, які розглянути на конференції. Прізвище та ініціали наукового керівника підкреслені.

Редакційна колегія:

Хаджинов І.В. (голова), *доктор економічних наук,*
Орехова Т.В. (заступник голови), *доктор економічних наук,*
Дороніна О.А., *доктор економічних наук*
Іонін Є.Є., *доктор економічних наук,*
Лактіонова О.А., *доктор економічних наук,*
Савченко М.В., *доктор економічних наук,*
Трегубов О.С., *кандидат економічних наук,*
Боєнко О.Ю., *кандидат економічних наук,*
Наумова М.А., *кандидат економічних наук,*

Технічне оформлення: Дубель М.В.

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2021

© Економічний факультет, 2021

© Рада молодих учених економічного факультету, 2021

2. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545).
3. Самоменеджмент : навчальний посібник / Г. З. Леськів, Г. Я. Левків, М. М. Бліхар, В. В. Гобела, О. П. Подра, Г. В. Коваль. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 280 с.
4. Корчинський О.І. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ [Електронний науковий журнал] JnlineLawSchool <http://aphd.ua/publication-385>.

Козяр В.Б.

Науковий керівник: Климчук О.В., д.е.н., професор кафедри МПЕ
ДонНУ імені Василя Стуса

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Актуальність. Кінець 20 століття – початок 21 століття ознаменовані для України політичними, економічними, соціальними, культурними та іншими перетвореннями. Розвиток суверенної, незалежної, відкритої, демократичної, правової та соціально орієнтованої політичної одиниці вимагає значних змін у суспільному житті нації. За роки незалежності України система державного управління зазнала постійних змін, і процес трансформації не завершився донині. Тому оптимізація системи державного управління, що забезпечується покращенням роботи її механізмів на державному та регіональному рівнях актуальна дотепер.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання щодо розробки та реалізації державно-управлінських рішень розглядали такі вчені, як О. Амосов, В. Бакуменко, А. Дегтяр, Н. Нижник, Г. Одінцова та ін. Проте сучасні умови децентралізації управління потребують поглиблення досліджень у цьому напрямі.

Мета роботи. Висвітлити можливості удосконалення механізму прийняття управлінських рішень на державному та регіональному рівнях.

Викладення основного матеріалу. Прийняття управлінських рішень можна розуміти як процес їх розробки та вибору. Управлінське рішення – результат вибору суб'єктом (органом) управління способу дій, спрямованих на розв'язання певної проблеми управління [1]. Основною метою прийняття управлінського рішення є забезпечення координаційного впливу на об'єкт чи систему управління з метою досягнення цілей організації, а самі управлінські рішення є одними з найважливіших етапів менеджменту, оскільки вони формують діяльність як усієї організації, так і окремих працівників.

Прийняття рішень на державному рівні має кілька етапів, що зображені на рисунку 1. Слабкість хоча б одного з них, як правило, знижує якість процесу управління. Рішення, що належать до поліпшення процесів чи механізмів не можуть стосуватися лише певної ланки, а повинні охоплювати всю систему. Окрім того, кожен етап повинен бути оцінений, а отже варто звернути увагу на розробку власних або використання наявних показників ефективності. Усі вони мають задовольняти низку вимог [3]:

1. Відповідність меті. Під час оцінки ефективності процесу прийняття рішень, менеджер повинен розуміти якою мірою досягається мета управління.

2. Змістовність. Ця вимога говорить про те, що показник ефективності повинен бути чітким та зрозумілим керівникові, мати сенс.

3. Вимірність. Керівник повинен мати можливість звірити значення показників ефективності за певною шкалою.

4. Мінімальність. Показник ефективності повинен складатися з невеликої кількості часткових показників.

5. Повнота. Показник ефективності повинен містити таку кількість часткових показників, яка б дозволяла найповніше й адекватно показати мету і результат операції.

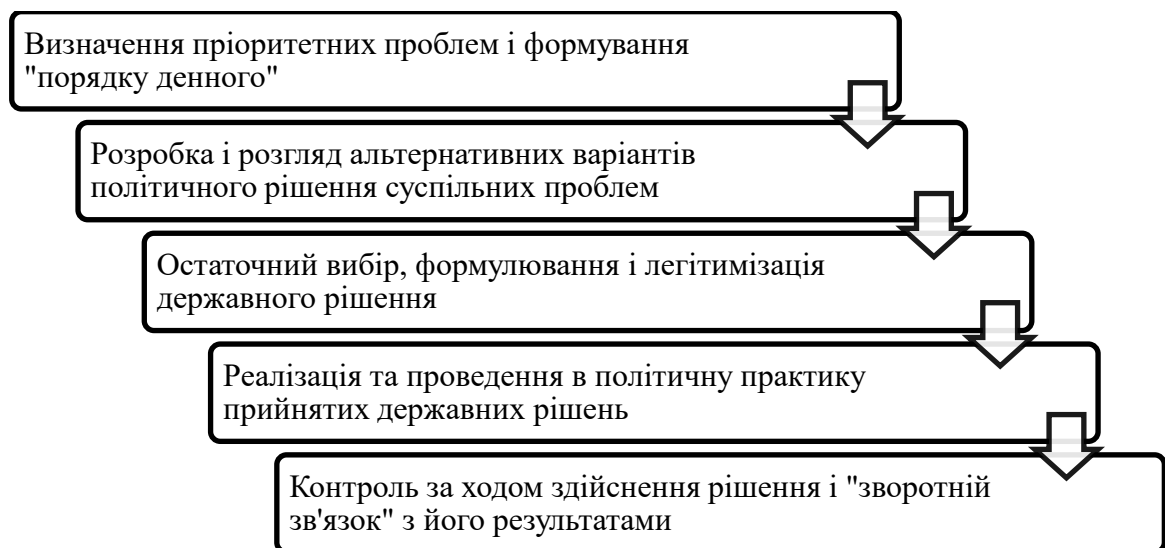

Рисунок 1 – Основні етапи прийняття державних рішень

Джерело: розроблено авторами на основі [2]

Правильний вибір показників ефективності, що задовольняють вказаним вимогам, – складне завдання, вирішення якого залежить від досвіду, кваліфікації і аналітичних здібностей державних службовців. Проте варто зазначити, що для прийняття оптимальних управлінських рішень недостатньо знати, за якими показниками має оцінюватися ефективність операції. Аби ухвалити рішення, необхідно використовувати певні правила, що дозволяють обрати якнайкращий або прийнятний варіант дій з безлічі припустимих.

Окрім правил, які вже існують та затверджені законодавством нашої країни, рекомендуємо також звертати увагу на особливості механізму прийняття управлінських рішень у провідних країнах світу (табл. 1).

Таблиця 1 – Закордонний досвід процесу прийняття управлінських рішень на державному рівні

Країна	Особливості механізму прийняття державних рішень
США	Рішення формуються переважно централізовано (відбувається контроль процесів розвитку світових стратегій)
Японія	Управлінські рішення формуються завдяки компромісу з використанням попередніх ретельних консультацій, поєднуючи централізований і децентралізований підходи до ухвалення рішень (вищій ланці посадовців належить значна влада, яку контролюють посадові особи нижчого рівня)
Франція	Використовуються різні концепції, проте за останній час відчутна тенденція до централізації (менеджери вищої ланки, що закінчили престижні навчальні заклади, не довіряють приймати управлінські рішення середнім менеджерам)
Німеччина	Найявне переважання централізації, ієрархії, автократії (правовій системі не притаманно, що посадовці вищого рівня управління обговорюють варіанти рішень із представниками середнього рівня)
Італія	Використовуються перевірені традиційні способи прийняття управлінських рішень (сучасна система державного управління бере за основу світову модель римського права, історичні традиції держави)
Індія	Управлінські рішення формують винятково вищі керівні особи з метою уникнення ризиків некомпетентного аналізу проблеми, що потребує вирішення (спостерігається наявність великої владної дистанції)

Джерело: розроблено авторами на основі [4]

Безумовно, будь-яка модель заперечує можливість повного її копіювання, адже кожна країна знаходиться на різних рівнях розвитку, має різний об'єм ресурсів, форму правління чи державного устрою тощо.

На нашу думку, найбільш оптимальним варіантом для наслідування є Японія, оскільки інші країни є прихильниками централізації (в тій чи іншій мірі). В Україні ж наразі відбувається процес децентралізації прийняття управлінських рішень, тому менеджерам необхідно навчитися знаходити компроміс, делегувати частину роботи нижчим ланкам.

Висновок. Представникам органів державної влади необхідно зайнятися подальшою оптимізацією механізмів процесу прийняття управлінських рішень як на центральному, так і на регіональному та місцевому рівнях. Для цього існує чимала кількість показників ефективності, що вже зараз можуть позитивно вплинути на цей процес. Окрім того, управлінцям необхідно звертати увагу на закордонний досвід та переймати найбільш слушні методи удосконалення менеджменту державних рішень, роблячи акцент на специфіку системи управління (централізована чи децентралізована). Питання ж децентралізації вимагає подальших більш ґрунтовних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. Ю.Є. Петруня, Б.В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навч. посіб. Мелітополь: ТОВ «Колор Принт», 2020. 204 с.
3. Самойленко І.О. Конспект лекцій із дисципліни «Обґрунтування адміністративних рішень в умовах ризику та невизначеності». Харків. нац. Ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 73 с.
4. Мальцева А.М. Оптимізаційні механізми прийняття управлінських рішень в публічній службі: дис. канд. наук з держ. управл.: 25.00.02. Київ, 2020. 230 с.

Мазурук О.В.

Науковий керівник: Зачоса О.Д., старший викладач
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПОРІВНЯННЯ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ В УКРАЇНІ ТА ШВЕЙЦАРІЇ

Постановка проблеми. Перехід до ринкової економіки усіх країн Європи, мав за собою негативні наслідки у всіх сферах суспільного життя. Ринок праці не став виключенням. Через зміну усіх моделей надання послуг та виробництва, які підпорядковувалися державним замовленням, на випуск продукції, яке керувалось смаками та бажаннями людей, радикально змінили усю структуру випуску продукції та у кінцевому результаті, попит на робочу силу. Саме тому почало зростати відкрите безробіття. Реагуючи на це, більшість урядів почала активну політику із допомоги безробітним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема ринку праці, зокрема допомоги безробітним зосереджувала увагу багатьох вчених як вітчизняних так і зарубіжних. Серед яких слід згадати О. Чернявська, А. Калина, Е. Лібанова, О. Волкова, О. Дороніна, А. Зануда, Д. Сапфорд, З. Тзанатос, Р. Балей, Ф. Мішкін та А. Серлетіс, які розробили теоретичні та практичні заходи, щодо ринку праці.

Мета дослідження. Проаналізувати дані про допомогу безробітним в Швейцарії та сформувані рекомендації щодо удосконалення Української практики.

Виклад основного матеріалу. Ринок праці - це ринок найманої праці. Він охоплює відносини від моменту наймання працівників на роботу до їхнього звільнення. Після звільнення кожен громадянин отримує статус безробітного. Законодавчого пояснення для терміну безробіття немає, але у

Капустінська В.Л. ОСНОВНІ ЗАСАДИ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ СУДДІ.....	66
Козяр В.Б. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ	70
Мазурук О.В. ПОРІВНЯННЯ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ В УКРАЇНІ ТА ШВЕЙЦАРІЇ.....	73
Малішевська Є.П. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ	76
Нечипорук А.А. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	79
Оgrenчук В.В. НАПРЯМИ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В СФЕРІ ОСВІТИ ТА ГІДНОЇ ПРАЦІ.....	82
Паламарчук К.В. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК»	85
Панасюк П.І. АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ПРАЦІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	89
Панченко О.Л. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ: МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ	92
Паньків С.О. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА РИНКУ ЗАЛІЗО-БЕТОННОЇ ПРОДУКЦІЇ	95
Саволюк В.П. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА АСОЦІАЦІЇ ЗІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	98